

Sara Lidqvist (KD) har i en interpellation ställt följande frågor till mig:

- När kan vi förvänta oss att få besluta om motionen i regionfullmäktige?
- Har Region Gotland ansökt om statsbidrag via Socialstyrelsen för att motverka hemlöshet genom Bostad först?
- Hur ser planen ut för det fortsatta arbetet för de personer på Gotland som står utan bostad och som kan vara aktuella att stödja genom modellen Bostad först?

Mitt svar:

1. När kan vi förvänta oss att få besluta om motionen i regionfullmäktige?

19 juni 2024

2. Har Region Gotland ansökt om statsbidrag via Socialstyrelsen för att motverka hemlöshet genom Bostad först?

Nej, Motionen har ännu inte kommit upp till regionstyrelsen och eftersom det ännu inte finns ett beslut om att regionen ska implementera Bostad först har inget statsbidrag sökts ännu.

3. Hur ser planen ut för det fortsatta arbetet för de personer på Gotland som står utan bostad och som kan vara aktuella att stödja genom modellen Bostad först?

Som interpellanten påpekat beslutade socialnämnden att bifalla motionen i juni 2021. I socialförvaltningens utredning hänvisades till att invänta Regeringens strategi för att motverka hemlöshet och socialstyrelsens uppdrag kopplat till strategin. Regeringens strateg för att motverka hemlöshet 2022-2026 är nu antagen.

I strategin framgår att metoden Bostad först bör införas nationell. För att fler kommuner ska kunna implementera och använda modellen har socialstyrelsen tagit fram kunskapsstödande material och stöttar även ekonomiskt med statsbidrag till kommuner som vill stärka sitt arbete med Bostad först. Ansökningstiden för 2025 öppnar i september. Under 2023 så fanns totalt 70 miljoner kr i nationellt bidragsstöd att söka. Men den stora kostnaden när verksamheten är igång kommer landa hos kommunerna. Man kunde söka stöd för förberedelse, start, utöka och förbättra men inte för själva verksamheten

Region Gotland deltog under 2023 i Socialstyrelsens kartläggning över personer som är i en hemlöshetsituation.

Läs hela kartläggningen här:

<https://sammantraden.gotland.se/welcome-sv/namnder-styrelser/socialnamnden/socialnamnden-2024-03-21/agenda/rapport-kartlaggning-personer-i-hemloshet-2023pdf?downloadMode=open>

Socialstyrelsens kartläggning kom fram till att Gotland har 130 personer som är över 18 år som var i någon av de fyra kategorierna av hemlöshetsituationerna. I kartläggningen konstateras att drygt hälften av de personer som befann sig i någon hemlöshetsituation hade en långsiktig lösning via socialtjänsten.

Under veckan mätningen gjordes befann sig 23 personer i akut hemlöshet. De flesta var kvinnor som befann sig i jourboende eller skyddad boende. Det är en grupp som skiljer sig mot övriga i hemlöshet då de går från ett ordnat boende till att befinna sig i hemlöshet eftersom de inte kan återvända till sitt ordinarie bostad. Bristen på bostäder på Gotland och i andra kommuner har gjort att kvinnorna och ibland tillsammans med barn övertid blir kvar längre än nödvändigt i jourboende eller skyddade

boenden. Färre än 10 var personer som befann sig på hotell/vandrarhem eller härbärke. De allra flesta personerna som var i akut hemlöshet hade någon form av tillfälligt tak över huvudet under mätveckan, av de som socialförvaltningen fått kännedom om.

I situation 2 (Institutionsvistelse och boende med stöd – ska lämna inom 3 månader utan bostad) befann sig under mätveckan 26 personer där övervägande delen är män. 18 av dessa personer bodde på beroendeenhetens korttidsboende och skulle ha flyttat ut men har inte någon egen/ordnad bostad att flytta till och bor därför kvar. Det finns personer som bott där i ett år eller längre.

Sex personer befann sig under mätveckan i ett eget ordnat kortsiktigt boende.

75 personer hade långsiktiga boendelösningar via socialtjänsten.

Kartläggningen ger en bild av det finns behov av förstärkt arbete för den mest utsatta gruppen av personer i hemlöshet och visar att det krävs nya åtgärder för att skapa långsiktiga boendelösningar och regionövergripande strukturella åtgärder för att förhindra hemlöshet. Beroende på beslut med anledning av samsjuklighetsutredningens förslag förstärks även kraven på socialtjänsten på bland annat förebyggande insatser, boende och sysselsättning. Socialförvaltningen har sedan tidigare visat på att det finns behov av att inrätta ett lågtröskelboende i form av stödboende om tio platser och att medel för inrättande av lågtröskelboende bör prioriteras framåt.

I kartläggningen konstaterar man att Bostad först är en insats som är beprövad, kostnadseffektiv och ett framgångsrikt sätt att arbeta för personer i långvarig hemlöshet.

Vi ser dock att färre kommuner använder metoden nu än för tre år sedan. När motionen skrevs 2021 var det 60 kommuner som använde Bostad först. I april 2023 var det 19 kommuner som använde konceptet (främst i de stora städerna). Ytterligare 15 kommuner använde "ej modelltrogna" varianter där de hade anpassat sig till lokala förutsättningar. Övriga 256 kommuner använde sig inte av Bostad först.

När det gäller bostäder med förturer hos Gotlandshem, så sköts det via Socialförvaltningen. Regionstyrelseförvaltningens bild är att Gotlandshem kommer ha färre lägenheter än vanligt att erbjuda de närmaste åren då de måste erbjuda evakueringslägenheter till de som bor i hus som ska rivas. Dessa hyresgäster har besittningsrätt och kommer gå före alla andra, inklusive förturer. Det kommer inte att tillkomma lägenheter i nybyggnation under denna tid. 8,8 % av Gotlandshems bestånd delas årligen ut till nya hyresgäster, en del av det går till förturer och en del till bostadskön.

Länsstyrelsen har i uppdrag att utbilda inom konceptet "Bostad först", det finns redan etablerad dialog mellan regionen och länsstyrelsen i frågan.

Meit Fohlin (S), regionstyrelsens ordförande